

Yttrande

(L, KD)

2024-11-19

Nr 34

Yttrande angående – Yrkande om utökade bakgrundskontroller

Yttrandet

Det är mycket positivt att regeringen i februari 2024 tillsatte en utredning för att förbättra bakgrundskontroller i kommunerna. Utredningen togs emot av regeringen i oktober och har remitterats till flera remissinstanser, däribland Göteborgs stad. Regeringen kommer därefter bearbeta förslagen och föra dem vidare som en proposition till riksdagen.

I nuläget arbetar alla nämnder och styrelser med uppdraget att identifiera befattningar i sina verksamheter som bedöms vara utsatta för hög risk för infiltration. Stadsledningskontoret arbetar parallellt med uppdraget att ta fram en rutin för hur och när bakgrundskontroller och registerkontroller kan genomföras vid rekrytering.

Vi utgår från att stadsledningskontoret följer processen på nationell nivå och anpassar sitt arbete utifrån de beslut som så småningom fattas där. Mot bakgrund av detta kommer L och KD yrka att första beslutssatsen anses besvarad och att den andra beslutssatsen bifalls.

Yrkande

Demokraterna, Moderaterna

2024-11-13

Yrkande angående – Utökade bakgrundskontroller

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen, i samverkan med berörda nämnder, ges i uppdrag att förbereda aktuella verksamheter för förslagen som föreslås i utredningen ”Utökade registerkontroller vid anställning i kommun (DS 2024:24)”.
2. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda möjligheten att, utifrån befintlig lagstiftning, vid saklig grund häva pågående anställning för personer med koppling till extremism och gängkriminalitet eller som upprätthåller hedersnormer i tjänsten.

Yrkandet

En väl fungerande kommunal verksamhet är av central betydelse för hela samhället eftersom kommuner bedriver verksamhet och har uppgifter som har stor betydelse och påverkan på befolkningen. Sedan den 1 juli 2023 har kommuner därtill ett lagstadgat ansvar för det brottsförebyggande arbetet.

Regeringen tillsatte i februari 2024 en utredning om utökade möjligheter att göra bakgrundskontroller av anställda och personer som erbjuds anställning eller uppdrag inom kommunerna. Denna utredning presenterades i slutet oktober och nya lagförslag väntas träda i kraft 1 juni 2025. Utredningen har lämnat en promemoria till regeringen med förslag om att möjligheten till kontroller av belastnings- och misstankeregister av den som ska arbeta med äldre eller personer med funktionsnedsättning bör införas. Det inkluderar anställningar inom hemtjänsten, personlig assistans och andra särskilda boenden för äldre eller personer med funktionsnedsättning. Utredningen föreslår även utökade kontroller av belastnings- och misstankeregister av personer som ska arbeta med barn och barn med funktionshinder samt att kommuner ska få möjlighet att besluta om registerkontroller vid anställning till befattningar som är kritiska för kommunens förmåga att utföra sitt uppdrag. Betydelsen av utökade befogenheter för kommunen i denna fråga går inte att underskatta. Det är därför viktigt att staden är väl förberedd när den nya lagstiftningen träder i kraft, så att verksamheterna snabbt kan tillämpa de nya reglerna.

Det är beklagligt att flera initiativ från våra partier om att åtgärda de uppenbara brister som finns med stadens rekrytering av personal har avslagits av det rödgröna styret. Samtidigt finns det ett flera medialt uppmärksammade fall gällande högst olämpliga

personer med kopplingar till terrorism, våldsbejakande extremism eller gängkriminalitet som fått anställning inom Göteborgs Stad. Att dessa personer anställs och förblir anställda är ett stort hot mot enskilda individer och demokratin.

Polisen och ett antal myndigheter har under senare tid beskrivit hur kriminella har lyckats skaffa sig infiltratörer i kommuner runt om i landet. Tyvärr finns det anledning att misstänka att det är ett ökande problem även i Göteborg. Det finns idag personer anställda inom staden som har en uppenbar koppling till extremism och gängkriminalitet, men i många fall har de blivit lagförda efter anställningstillfället. Trots att aktivt kriminella är högst olämpliga för att arbeta inom stadens verksamheter, kan deras anställning i många fall inte hävas.

Vi vill därför att stadsledningskontoret också utreder möjligheten att vid saklig grund kunna häva pågående anställning för personer med koppling till extremism och gängkriminalitet, eller som upprätthåller hedersnormer i tjänsten. Göteborgs Stad kan aldrig acceptera att individer kopplade till extremism, gängkriminalitet eller andra odemokratiska handlingar blir eller är anställda av staden. I de fall då det inte går att på saklig grund avsluta anställningen, behöver omplacering ske för att minimera skada och risk för skada för staden och våra medborgare.